

Slovenski čebelar in sadjerejec.

Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva
za Kranjsko.

Izhaja vsaki mesec enkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 glđ. 30 kr. na leto.

Inserati in priloge računijo se po najnižji ceni. — Letnina za ude znaša samo 1 glđ.

Obseg: Čebelarska postava v Avstriji. (Dalje.) — Obhod sè čebelami. — Čebelarjev koledar za mesec december. — Čebelni pik ozdravi trganje ali revmatizem. — O raznovrstnih stališčih za sadno drevje. (Dalje.) — Sadjerejev koledar za mesec december. — Kako je ravnati z nerodovitnim sadnim drevjem. — Smolika na koščicarijih. — Naši dopisi. — Inserati.

Čebelarska postava v Avstriji.

(Dr. Pavl Aleks. Beck.)

(Dalje.)

Čebelorejska postava za Goriško in Gradiščansko od dne 18. junija 1879 o tej zadevi v §. 8. in 9. sledeče določuje:

„V varstvo lastnih čebel pred ropajočimi čebelami drugih čebelarjev ostane lastniku prvih na voljo dano, uzroke ropanja, če so v lastnih panjovih dobiti, samemu odstraniti, razven tega pa, če je potrebno, še druge priprave korake storiti, nikakor mu pa ni dovoljeno, ropajoče čebele loviti, jih poškodovati in moriti.“ (§. 8.)

„Če ima čebelar utrjen sum, da njegove čebele na ropanje leté in se tam vlove, ostrupijo ali kako drugače moré, zamore zahtevati, da se od njega zaznamovani panjovi, v katerih se po njegovem mnenji čebele love in moré, po dnevi brez vsacega oporekanega odloga in posebno brez poprejšnjega naznanila dotičnemu čebelarju, po srenjskem predstojniku in jednom izvedencu v njegovej navzočnosti preiščejo.

Posestnik preiskovalnih panjev mora praviloma pri preiskavi pričujoč biti, če se pa more to brez odloga preiskave ali brez nevarnosti njih poškodovanja zgoditi, mora srenjski predstojnik kakega domačega človeka tistega čebelarja ali sploh kako pripravno osebo kot zastopnika njegovih koristi privzeti.

Lastnik preiskovanih panjev, ali njegov namestnik, mora dovoliti, da se v potrebnem slučaju v pojasnilo te stvari iz panju izletevše čebele z v prah stolčeno kredo potresejo, in, če so odprte posode z medom ali drugimi sladkimi rečmi v preiskovanih panjovih ali v bližavi, da se na zahtevanje nasprotné stranke dovoljna množina te v posodah nahajoče se tvarine v preiskavo vzame, če ni kakega strupa vmes.“ (§. 9.)

Kar se pa potovalne čebeloreje ali prevažanja čebel na pašo tiče, ni nikakoršnih splošno veljavnih določil, ker so za to obstoječa pravila terezijanske čebelarske po-

stave, vsled katerih je vsakemu čebelarju dovoljeno svoje čebele tudi brez dovoljenja zemljišnega posestnika na njegovo ajdovo polje na pašo pripeljati, s §. 354. splošne državljanske postavne knjige odstranjene, ker ta lastniku kake reči pravico daje, vsacega drugega od njenih koristi (užitka) na vsak način izključiti.

Vporaba zemljišča za razstavljanje na pašo pripeljanih čebel se zamore le po dogovoru z zemljišnem posestnikom zgoditi.

V Goriški in Gradiščanski je pa vsled §. 5. čebelarke postave od dne 18. junija 1879 za razstavljanje na pašo pripeljanih čebel potrebno še „dovolenje srenjskega predstojnika“.

Tam se namreč glasi:

„One čebele, ki se iz tujih srenj v drugo davkarsko srenjo samo na spomladno, poletno ali jesensko pašo pripeljejo, in ne z namenom, da bi stalno tamkaj ostale (tuje čebele), se smejo še le po dobljenem dovolenji srenjskega predstojnika tako razpostaviti, da so na vse strani od domačih ali od že pripeljanih čebel v istej ali v kaki mejni davkarski srenji po ravnem najmanj 1200 m in na bregovih pa najmanj 1800 m oddaljene. Srenjski predstojnik zamore tu navedene daljave izjemno za jedno tretjino skrajšati, če se z ozirom na krajevne razmere in na množino v srenji že nahajajočih domačih ali tujih čebel kake škode za te ni bati, ali če so vsi vdeleženi čebelarji s to naredbo zadovoljni.“

Za zahtevanje kakega povračila zaradi vporabe paše po čebelah ni v našem splošnem pravu nikakoršnega pravnega imena najti.

Za zahtevanje in plačilo tacega pašinega denarja zamore, ker deželne postave za to manjka, vedno le krajevna navada kot merilo biti. Deželni zakon za Goriško in Gradiščansko od dne 18. junija 1879 obseza v §. 7. sledeča določila o vporabi paše:

„Srenje so opravičene za nastavljanje tujih čebel v srenjskem področji pristojbinsko plačilo naložiti in pobirati, ki pa ne sme več kakor osem krajcarjev od panju in za vsako posamezno paševno dobo znašati; to plačilo se mora na zahtevanje čebelarja po razmerah zmanjšati, ali pa nazaj dati, če se odstranitev tujih čebel še pred koncem pašne dobe uravna ali zaukaže.“

Oziroma na odstranitev tujih čebel iz paše ima namreč imenovana postava v §. 6. prav čudno določilo, katero večkratnim pritožbam vinorejcev iz Tomina in Gradiščanske o razdejanji zorečega grozdja po čebelah na sledeči način mislé mora zadostovati:

„Na zahtevanje vdeleženih kmetov mora srenjski predstojnik vvažanje tujih čebel na začasno pašo v srenjo prepovedati, če se je za izjemne letne razmere bati, da bi po vvažanju tujih čebel vinoreji in sadjereji v istej ali mejni srenji znatna škoda se godila.“

„Če ta strah vsled razdiranja za čebelno pašo potrebnega cvetja še le po dovršenem že uvažanju nastane ali če je škoda še le nastopila, ima župan na zahtevanje vdeležencev določiti, da se po razmerji nevarnosti vse ali le en del pričujočih tujih čebel prenese in če je potrebno popolno iz srenje odstrani; ta naredba se razteza narpopred na one čebele, ki so bile poznejše od drugih pripeljane.“

Kar se naposled kaznopravnega varstva čebeloreje tiče, se tatvina čebel (panjov) po sedanjí kazenskej postavi od dne 27. maja 1852 ne všteva več posebno prikladnim tatvinam, kakor v mučnem sodilnem redu. Ta se temveč kakor tudi tatvina čebelarških pridelkov in čebelarkega orodja tatvini družih premakljivih reči enaka pripozna.

Posebno varstvo imajo čebelnjaki in panjovi na podlagi poljevarstvene postave od dne 30. januarja 1860 zoper poškodovanje ali zoper krivično kratenje pravic le takrat, če se k poljskem imetju štejejo, t. j. če so v namen čebeloreje na prostem polji. V tem slučaju se zamorejo nad temi rečmi storjeni prestopki od srenje (župana) s kaznijo od 25 kr. do 40 gld. kaznovati in zraven tega ima on še pravico, za povrnitev od priseženega poljevarstvenega osobja cenjeno škodo pripoznati.

Čebelarska postava za Goriško in Gradiščansko od dne 18. junija 1879 pusti v vseh slučajih brez razločka, če so te stvari na prostem polji ali ne, za take prestopke, če pod kazensko postavo ne spadajo, veljavnost poljevarstvene postave nastopiti.

S tem razlaganjem pozitivno pravnih določil je tudi obseg veljavne postave dosežen, in tako dospeli smo do zadnjega oddelka tega spisa, o katerem bo v prihodnjem listu govorjenje. (Konec prihodnjič.)

Obhod sè čebelami.

Čebele pikajo, pik je bolesten, in opičeno mesto široko na okrog oteče, ter osebe, ki so k očitnem nastopu poklicane, kot postavim duhovne, učitelje, uradnike itd. za več dni nesposobne za opravljanje svoje službe naredi, če nočejo, da bi se jim ljudje smejali. Na koncu prstov, na ušesih in na nosu je pik najbolj občutljiv in bolesten, na obrazu pa najmanj, zato pa nasprotno najbolj oteče, posebno pa okoli oči. Prvi piki, katere začetnik dobi najhujše bolé in pečejo, če je pa človek večkrat pičen, se telo (kri) na to tolikanj navadi, da bolečino komaj čuti. Tudi oteče ne več, ker se ves nagon k temu izgubi. Ob času prvih čistilnih izletov pomladi pik skoro nobene bolečine ne povzroči, tudi otekline je neznatna; a poleti ob dobri in bogati paši, ko so strupni mehurčki dobro napolnjeni, takrat, posebno, če so čebele razdražene in jezne, so njih piki najbolj občutljivi.

Nagona do pikanja čebele nimajo vedno enacega. Pri navadnih razmerah skoro nič ne pikajo. Če pa panjovi blizu skupaj stoje, in so zelo enako barvani, da se težko razločijo, tako da čebele pogosto v tuje panjove zgreše, potem pri roparskih napadih in pri ob straneh stoječih čebelnjakih, kamor redkokedaj kedo pride, čebele rajše in bolj pogosto pikajo. Čebele, katerim se je matica izmenila, in roji, katerih matice k izprašnji izletavajo, vedno radi pikajo.

Akoravno je tudi res, da se po večkratnem pikanji človek tako navadi, da bolečine skoro ne čuti, bi vendar smešno bilo, pikanja se ne varovati, ali še celo pikov iskati. Začetnik mora vediti, kaj mu je potrebno in kaj naj stori, da bo kar mogoče malokrat pičen. Čebelar naj dobro vidi in tanko sliši in nikar preveč potu podvržen, njegovo truplo naj nikar vsled potú neprijetnega duha ne razširja, tudi sapa njegova naj ne smrdi. Prav dobro je, če je tobakar, če nikakih hudih ali špirituoznih pijač ne uživa in je na kratko ustrižen. Kedar k čebelam gre, ne sme imeti obleke prežive barve, tudi preveč kosmate ne. Najlažje čebele prenašajo temnosivo barvo.

Kdor hoče v čebeloreji napredovati, se mora narpopred na obhod sè čebelami navaditi. On mora strah zaradi pikanja popolnoma premagati, ter se neomahljivega miru privaditi in vsa pregibanja pri oskrbovanji počas in brez naglice opravljati. Nobena čebela nima notranjega nagona, koga sovražna na boj izzivati, temveč vse

za to skrbe, da je njih materini dom in vsa njih notri shranjena lastnina pred sovražnimi napadi obvarovana. Če pri svojem gospodarji pri resnem obnašanji nikakoršnega sovražstva ne spoznajo, ne store mu nič žalega. Sicer pravijo, da čebele bi se že še imele, če bi svojega gospodarja poznale, pa ga ne poznajo, zato se jih marsikdo boji. Da bi ga dobro poznale, to res ni, a da tak okrog njih hodi, ki vé kako in kaj, to pa dobro vedó, kar tudi precej pokažejo sè svojim obnašanjem.

Na obhod ali pečanje s čebelami se človek le s časom in po vrsti navadi. Narprvokrat naj začetnik stopi zraven panjú na stran žrela in naj ostane tamkaj nekoliko časa nepremakljiv. Vdrugič ima že več srčnosti, zdajci se postavi pred izletavnik med vun in noter leteče čebele, a z obrazom k panju obrnjenem, in naj drži roko z razkrcenimi prstmi pred oči. Več čebel se bo na njega vsedlo in si odpočilo, nekatere bodo tudi iskajoč po njem okrog lazile, brez da bi mu kaj žalega storile, če je le popolno miren ostal. Prihodnjič naj se postavi poleg žrela in naj prav počasi dene roko na brado pri žrelu, in čebele bodo vse brez vsakega sovražstva sluteč črez roko vun in noter lazile. — Tako srčnost vedno raste, tako da si prihodnjič že upa končnico pri panju rahlo odpreti in nekoliko časa v panj gledati, zdržati se pa mora, da v panj ne dihne, ker s tem se čebele razdražijo. Tako se konečno do dobrega čebel privadi, in kmalo že bolj lahka dela brez strahu pred njimi opravlja, kakor postavim ogrebanje ali vsajanje naravnih rojev. — Kdor je enkrat roj vsadil, je že toliko podvzet, da panjevo delo vsaksebi vzame, ga pregleda in preišče, ter potem zopet polagoma nazaj sestavi. Če se kterikrat pri odprethi panju razdražene pokažejo in hočejo v človeka leteti, naj se panj počasi in brez ropota zapre in se gre malo v stran. Črez nekoliko časa se panj zopet lahko odpre, in čebele so mirne. Če se pri kaki operaciji pokaže kaka razdraženost, tako je en puhljiej tobakovega dima potolaži. Kdor je pa bolj plašljiv, naj si pri prvih poskusih dene kapo iz žice ali dratu na obraz. Če ga ktera čebela piči, naj ne uide ustrašen in naj ne maha z rokama okrog sebe, drugač ga bodo čebele od vseh strani obsule in opikale, da bo joj! Z zmernim korakom naj stopa na stran in če mu okolščine dopuščajo, naj se več ur ne približa nobenemu panju, ker zelv trup čebele, katerega iz rane več korakov daleč ovohajo, k piku draži.

Pri večjih in sicer taciñ opravilih (pri napravi umetnih rojev, izganjanji čebel iz panju, in preseljevanji čebel iz jednega panju v drugega), ki dalje časa trajajo, ima čebelar dim zoper ustrašljivo čebelino orožje pri rokah. Kot dimovo tvarino se najbolj pogosto rabi: vrbov, lipov in bukov trohljiv les, tobak, suh pelin, lasje (dlaka), itd. Da trohljiv les dobro tli, naj se v raztopljenem salpetru napoji in zopet dobro posuši. V uporabo dima je potrebna dobro narejena kadilna priprava (mašina), katera dim v tankih in dolgih puhljiejih puha, kar je v vsakem slučaju bolj primerno, kakor veliki in gosti oblaki dima. Če se za daljno pregledovanje dotični panj nekoliko korakov od navadnega stališča zanes, čutijo se čebele tuje, so bolj plašljive in se ne branijo tolikanj.

Zoper nasledke čebelnega pika se že od nekdaj različna sredstva z večjim ali manjšim vspehom rabijo. Pri jednem pomaga to, pri drugem drugo. Najbolj važno pri tem je, zelo precej iz rane potegniti in strup iztiskati. Potem se še nasvetuje: mrzel kamen ali ilovico, mrzle ovije gor držati, amonium vribati i. t. d. Najboljše pomaga vribanje lanenega firniža.

Čebelarjev koledar za mesec december.

Ta mesec je čebelno življenje naj bolj opušeno. Mir in nič kot mir pri polnih medenih satovih, to je sedaj njih potreba. Čebelar naj skrbi, da panjovi ne bodo od ljudi, živali, ojstrega mraza in vetra, od snega in posebno od solnea v nevarnost postavljeni.

Če nastopi gorak in tih dan, naj čebelar pospeši očiščevalni izlet. Medú se porabi blizo $\frac{1}{2}$ kg.

Čebelni pik ozdravi trganje ali revmatizem.

Mnogo reči je na svetu, o katerih človek misli, da so nepotrebne. Večkrat premišljuje, da, skoro godrnja, čemu je Bog to ali uno reč vstvaril, ker nikakoršne koristi ne donša. Med te gotovo tudi čebelni pik prišteva, posebno če ga je kedaj ktera čebela pod oko pičila, da on zbog otekline morebiti jeden ali dva dni na isto oko ni videl. Pa uverjen naj bo, da Vsemogočni ni nobene reč vstvaril, česar bi za dobro ne spoznal. On v vsej njegovej neskončni modrosti pač predobro vé, kaj je prav, in kaj ni prav, tedaj ni treba človeškej kratkej pameti v njegovo delo segati in mu svête dajati. Bog je dal mali čebelici zelo in strup, da brani svoj dom in svoje imetje; pa ne samo zato je temu malemu vojščaku dal to orožje, temveč tudi zato, da ž njim človeku v bolezni — trganji — pomaga. Tako pripoveduje nek gospod v nekem nemškem časniku, da je njegova gospa, ki je že nad pol leta morala grozne bolečine zaradi trganja v desnej roki trpeti, po čebelnem piku ozdravila, ter da jej je bolečina popolno zginila. On takole pripoveduje: „Moja gospa je pred šestimi leti veliko trpela zaradi trganja v desnej roki; nobeden zdravnik jej ni mogel pomagati. Zaradi zbadajoče bolečine ni mogla pol leta nič spati. Bolna roka je bila že skoro popolnoma hroma. Gospa ni mogla več domačih opravil opravljati, še oblačiti se ni mogla sama. K sreči se spomnim, da sem v nekem listu bral, da je neki kmetič, ves trganju podvržen, vsled čebelnega opikanja zopet ozdravil. Mislil sem si, da mojej gospej vsled groznih trpečih bolečin ne bo veliko dejalo, če nekaj pikov dobi. Jaz pustim njeno bolno roko od treh čebel pičiti, in da bi se strupni mehurček še bolje izpraznil, držal sem čebele nekoliko časa na roki pritisnjene. Vspeli tega početja je bil iznenaden: prihodnjo noč je moja gospa — čez pol leta prvokrat — mirno spala, zbadajoče bolečine so popolnoma zginile. Prihodnji dan je bila roka sicer zelo otekla, pa oteklina se je kmalu podela, trganje je odjenjalo in je do današnjega dne ni več napadlo.“

O raznovrstnih stališčih za sadno drevje.

(Dalje.)

4. Deželne ceste. Ker se to stališče za ugodnost sadjereje zaradi okolnosti ne dá izbirati, temveč je velikokrat ravno nasprotno in prav nepriležno, n. pr. na prav visokih, nevilhtam izpostavljenih legah, ali v globokih, zaduhlih, meglenih dolinah itd., zato je v takih slučajih treba pri izvolitvi vrste prav previdno ravnati.

Drevoredi pri deželnih cestah narejajo neizrečeno razširjeno stališče za sadno drevje, in zaslužijo zaradi različne koristi posebnega priporočanja. Kjer se nepovoljni dohodki od sadnih drevoredov dobe, so ti navadno na nepravilen in neskušen način narejeni. Ti drevoredi neizrečeno veliko k temu pomagajo, da kmetiško ljudstvo k veselju in nagnjenji do sadjereje budé in pospešujejo, ker na nekak način velike sadne vrtove predstavljajo, vsled katerih je kmetovalcem prilika podeljena, da se o veliki koristi sadjereje prepričajo, ter da več vrst sadja spoznavajo in njih vrednost primerjaje poskušajo. V krajih, kjer v novejših časih sadne drevorede sade, so dohodki od sadja toliki, da se vzdrževanje ceste s tem poplača in poravna, če ne popolno vsaj večinoma. Da so pa ti cestni drevoredi dobro oskrbljeni, je potrebno, da se cestarji o tej stroki nekoliko podučé, kar se v novejšem času prav pogosto že zgodi.

Tudi pri teh stališčih je posebno važno, da se drevesa po onih pravilih odberejo, kakor pri njivah in sicer drevesa z visoko, svitlo ne preveč široko krono. Orehi se redkokedaj, le na Badenskem se večkrat za cestne drevorede izberejo. Poleg tega je spomniti, da se močna, na prostem odgojena in ne mehkužna drevesa nasade, ter naj bodo malo vrst in kolikor moč enakočasno pa ne prezgodaj zrelega sadja. Prednosti zaradi enakočasno in pozno zrelih vrst so bile že omenjene. Pri deželnih cestah naj se sadé na obeh straneh cest in sicer nasproti jedno drugemu, in to če je cesta široka, pri ožjih pa navskriž, in pri prav ozkih domačih potih pa na eno stran, če je mogoče tako, da na pot senco delajo. Včasih seveda mora ravno nasprotno biti.

6. Sadni parki. Takoimenovani sadni parki so neka nižja vrsta že imenovanih drevesnih vrtov in se od teh v tem razločujejo, da so v sadnih parkih ta drevesa in grmovi tako uverstena, da deželni sadni park narede in opazovalcu prijeten vtis učinijo; v sadnih parkih je koristno z lepim združeno. Sadna drevesa in grmovi imajo glede visokosti, kronine podobe, listja, cvetja in sadja itd., tako različne podobe, da se po primerni uredbi, ki je pa le po okusu in izurjenosti z zamenjavo tratic posebno ob času cvetja in zorenja narejena doseči zamore; k temu se pridruži še lep za sadje skupljen denar. Pri napravi sadnega parka je treba dvojno in težko nalogo rešiti, namreč da se dosežejo lepe deželne podobe in da je drevje in grmovje tako uredjeno, da sadonosnost pri tem ni na škodi. S tem bodi v sadnih parkih dovolj omenjenega, le toliko naj se še opomni, da se sem in tja dobe lepi sadni parki, posebno pa na Angleškem.

(Konec prihodnjič.)

Sadjerejčev koledar za mesec december.

Zima je tu. Z njo privalil se bo tudi sneg, če že ni popred pobelil vso naravo. Skrbeti je treba, da so drevesca pred težo snega obvarovane. Privežejo naj se k kolom. Če še snega ni, naj se drevesom gnoji. Sadje naj se prebira in gnjilo odvrže, da še zdravo ne bo gnjilo. Če je na drevesih kaj goseničnih gnjezd, naj se pokončajo. Sadjerejec naj opravlja dela, katera v zimskem času opraviti more.

F.

Kako je ravnati z nerodovitnim sadnim drevjem?

Prtljkovec, piramide in kordoni, katerim podlaga so divjaki (lesnika in drobnice), dostokratov — če se tudi še tako prirezujejo in sicer pravilno skrajšujejo, leta in leta nerodoviti ostanejo. Če so pa taki nerodovitneži še mladi, morejo se k rodovitnosti s tem prisiliti, da se njihovi letni poganjki s starejšim šibkim in vpogljivim lesom vred kolikor mogoče nizko navzdol vpognejo in tako vpognjeni varno tako privežejo, da v tem položaji tudi ostanejo. S tem se drevesni sok v svojem toku nekoliko zadržuje in preobilni razvoj lesa nekako vstavlja, a nastavek rodnih popkov pa pospeši in pomnoži.

Ta operacija naj se na prizadetih drevescih izvrši meseca decembra (po bolj mrzlih krajih pa tudi že v novembru), najbolje kake 14 dni do 3 tedne potem, ko je listje raz drevesca popolno odpadlo. Ob tem času so letni poganjki že dobro dozoreli, a so vendar pri vsem tem še toliko sočni (vlačni), da se pri vpogibanji ne lomijo.

V dosego tega naj se v primernej oddaljenosti od drevesnega debela v zemljo zabije zadostno število pripravnih količev; potem vpognejo naj se letni poganjki ob teh količkih tako, da terminalni letni popek vsakega poganjka, ko se je ta (poganjek) h količku privezal, naravnost doli proti zemlji kaže.

Na večih piramidah in višjih špalirjih more se pa precejšnja množina takih poganjkov do kake spodnje pripravne veje, ali pa do debela vpogniti in tam pravilno privezati. Za take poganjke ni potemtakem treba nobenih količkov.

Na ta način oskrbovana nerodovita sadna drevesca rode navadno že prec v prihodnjem letu dobro in obilno.

Venceľnov.

— x —

Smolika na koščičarjih.

Nekateri koščičarji kaj radi bolehajo za smoliko. Ako smolika drevo močno napade, more je v kratkem času uničiti in umoriti. Proti tej drevesni bolezni potrdilo se je do sedaj sledeče priprosto sredstvo prav dobro: Na drevesni lubadi nabrana in strjena smolika naj se z mokrimi cunjami (na debelu in vejah) obviije, da se pod njimi omehči (raztopi) ali odjenja. Nekoliko dni pozneje, to je, ko se je smolika enkrat dobro pod mokrimi cunjami omehčala, naj se cunje odvzamejo in smolika raz izstopnih mest dobro in čisto okrtai. Potem ovijejo naj se vse močnejše veje in drevesno deblo z mahom; ta mahovi ovoj naj se od časa do časa z vodo polije, da vedno vlažen ostane.

Na take z mokrim mahom ovite drevesne dele potem zrak in solnce direktno vpljivati ne moreta, kar ob enem zabranjuje iztoku drevesnega soka in novemu nabiranju smolike.

Venceľnov.

— x —

Naši dopisi.

Dolni Zemon. Slavno uredništvo in predsedništvo! Zadnjič sem Vam poročal o naših čebelah in sadji, a zdaj Vam hočem zopet nekaj povedati in naznaniti, kako

in kaj je s to rečjo pri nas. Naši čebelarji začeli so čebele podirati pa pravijo, da so slabe. Jaz jih še nišem. Starci so lahki. Dosti panjov ima trotnice, nobeden čebelar jih še toliko ne pomni, in ta slučaj je pri vseh čebelarjih. *)

Tu Vam pošljem novo vrsto jabolk, tem podobnih nima nihče tukaj. Jaz sem jih izredil iz peček, in to samo eno jablano; cepljena ni nič. Imenoval sem jo „Nadoslavka“. Prosim Vas uljudno, da blagovolite izreči svojo sodbo čez nje. Jablana lepo raste, rodi obilo, tako da se veje lomijo. Jabolka so večinoma na koncu mladik po 3 ali 4 ali pa še več skupaj. Ostanajo pa do prosinca. **)

Še imam dve vrsti, kojih Vam pa sedaj t. j. letos ne morem poslati, ker letos niso rodile, a lani so. Ta jabolka pa niso tako debela in lepa. Ena vrsta je zelena, druga pa bela. Ako Vam drago, pošljem Vam prihodnje leto na ogled.

N. Potepan.

*) Nekako čudno se Vam zdi, da je toliko panjov trotnice imelo. Gotovo so vsi ti panjovi starci — izrojenki — ali pa drugiči in tretjiči, to je taki panjovi, ki imajo novo matice. Ta se je pa pri prašenji zgubila, ali jo je kaka ptica pohrustala ali pa je domov prišel v sosedni panj zašla in tam ukončana bila. Da se pa čebelar tej zgrešitvi ogne, najbolje stori, če drugiče in tretjiče precej, ko jih v panj vsadi, po vrtu posamezno, vsaj kake štiri metre narazen postavi, dokler niso matice izprašene. Te vračaje se domov lažje svoj dom najdejo. Temu razpostavljanju pa ni potreba, da bi bil za vsak panj poseben čebeljak; dobro je, če se deneta spod dva polena, na ta se dene panj in na vrh se dene jedna ali dve deski za streho, da varuje panj dežja in prehude vročine. Poslednja večkrat pouzroči, da roj, ki je bil še le nekaj dni v panju iz njega pobegne. Ko je matica izprašena, naj se panj zvečer ali zjutraj zgodaj odnese v drug čebeljak, ki pa mora vsaj pol ure oddaljen biti, da se čebele na staro mesto ne vračajo. V pregledovanje, je li matica sprášena ali ne, so najboljši novi panjovi, tu se panj lepo zadaj ali spredaj odpre, ter satnik za satnikom iz panju vzame, ter pregleda, če je matica že začela jajčeca leči; kajti ona precej po sprášenji svoje delo prične. Stari panjovi so za to delo zelo nepripravi. Če se pa vendar matica zgubi, nadomestite jo z novo, če je pa ni pri rokah, pa z zalego, to je z jajčeci, ki se iz drugega panju vzamejo in še niso nad 3 dni stara. Matične piskrice z že zaleženo matico dajati, ni dobro in varno, ker čebele take ne izvale vselej; le v slučaju, če matica še pokrita že škrablja, da utegne že tisti dan ali vsaj prav kmalo iz piskrica prilezti, se ta pomoč potrdi in je zanesljiva. — Prigodi se tudi, da panj že sprášeno matico zgubi, kar je pa znamenje, da matica čebelam ni bila prav po volji in so jo umorile ter si drugo izglele, katera se je pa pri sprášenji zgubila. Temu se tudi na zgoraj navedeni način lahko pomaga, če je še ugoden čas; ako je pa že pozno, naj se rajše z drugim združi ali, kakor pravijo, nabije ter v pustoto spremeni, kar se večkrat bolje sponese, kakor če bi vsak panj posebej bil. — Če pa komu matica, ki je od sprášenja domov prišla, zgrešila panj in šla v sosedni pa stare vrste panj, naj dotični panj spredaj rahlo odpre in vzame palčico, ki je tako debela, da se z njo lahko pod satovjem gre, to naj rahlo pri jedni stranici v panj vtakne ter poskuša čebele na dnu panju sedeče vunkaj pomesti in dobil bo skoro gotovo matico med njimi; kajti ta si ne upa precej med satovje zlezti, ker vé, da je v tuji hiši. Tu se mora nar popred preiskavi podvreči, potem jej je še le nadaljno postopanje dovoljeno, če ni bila popred umorjena in iz panju vržena. Sprejeta je le v brezmatičnem panju, drugače se ji slabo godi. To preiskovanje se pa mora precej zgoditi, drugače čebele same mrtvo matico iz panju privlečejo in čebelarju jeden panj osirotijo.

**) Ta jablana je neke boljše vrste divjak ali lesnika kakor iz jednacega semena ne zraste vselej jednaka rastlina, tako tudi iz jabolčnih peček vzrasli divjaki niso enaki. Kakoršen je svet in kakoršno seme, taka je potem rastlina. Če je boljša zemlja in seme od boljšega plemena ali vrste ter je sad, od katerega se je seme pridobilo, bolje dozoril, boljši je izrastek. Vselej pa temu tudi ni tako, so tudi izjeme, ki so pa še od drugih okolščin odvisne.

Uredništvo.

Odgovorni urednik Anton Klein. — Izdajatelj Janez Modic, društveni predsednik. Lastnina „Čebelarskega in sadljarskega društva za Kranjko“. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.